

Pierwszy koncert w wykonaniu Filharmonii Warszawskiej odbył się 5 listopada 1901 r. w nowo wybudowanym gmachu. Orkiestrą dyrygował współzałożyciel Filharmonii, jej pierwszy dyrektor muzyczny i dyrygent Emil Młynarski, a jako solista wystąpił Ignacy Jan Paderewski, mąż stanu, kompozytor i pianista znajdujący się wówczas u szczytu światowej kariery, jeden z fundatorów Filharmonii. Wykonał on swój *Koncert fortepianowy a-moll* oraz utwory solowe Chopina. Program koncertu zawierał ponadto dzieła Moniuszki, Żeleńskiego i Stojowskiego.

Filharmonia Warszawska w krótkim czasie osiągnęła wysoki poziom, przyciągając wybitnych artystów z całego świata. Już przed I wojną światową i w okresie międzywojennym stała się głównym ośrodkiem życia muzycznego w Polsce oraz jedną z najbardziej liczących się instytucji muzycznych w Europie. Wystąpili tutaj niemal wszyscy słynni dyrygenci i soliści tamtych czasów, m.in. Claudio Arrau, Edvard Grieg, Arthur Honegger, Vladimir Horowitz, Bronisław Huberman, Wilhelm Kempff, Otto Klemperer, Sergiej Prokofiew, Sergiej Rachmaninow, Maurice Ravel, Artur Rodziński, Artur Rubinstein, Pablo Sarasate, Richard Strauss.

W pierwszych latach powojennych Filharmonią Warszawską kierowali między innymi Olgierd Straszynski i Andrzej Panufnik. W styczniu 1950 r. dyrektorem i głównym dyrygentem został Witold Rowicki, który podjął się dzieła zorganizowania nowego zespołu. Pomimo trudnych warunków pracy, związanych z brakiem własnej siedziby (koncerty odbywały się m.in. w halach sportowych i teatrach), Orkiestra, dzięki staraniom Rowickiego, stała się wiodącym zespołem w Polsce.

21 lutego 1955 r. nastąpiło otwarcie nowego gmachu Filharmonii przy ul. Jasnej wzniesionego w miejscu jej wcześniejszej siedziby zniszczonej nalotami niemieckimi. W tym dniu Filharmonia Warszawska otrzymała miano Filharmonii Narodowej. Nazwa ta podkreślała status najważniejszej instytucji muzycznej, jaki Filharmonia posiadała w Polsce.

W latach 1955-58 orkiestrą kierował Bohdan Wodiczko, wybitny promotor muzyki współczesnej, z którym współpracowali między innymi Arnold Reizler i Stanisław Skrowaczewski. Skład orkiestry został zmieniony i powiększony. Ogromne powodzenie, jakim cieszyły się wykonania muzyki XX wieku, doprowadziło do powstania w Filharmonii Narodowej Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej "Warszawska Jesień", który z czasem stał się jednym z najważniejszych festiwali tego rodzaju na świecie.

W 1958 r. Witold Rowicki został ponownie mianowany dyrektorem artystycznym i pierwszym dyrygentem Filharmonii. Stanowisko to piastował do 1977 r. Jako dyrygenci współpracowali w tym czasie z Filharmonią Stanisław Wisłocki i Andrzej Markowski. W okresie sprawowania funkcji dyrektora przez Rowickiego zagraniczne wyjazdy koncertowe i występy w prestiżowych salach na całym świecie weszły na stałe do harmonogramu artystycznych działań orkiestry.

1 lipca 1977 r. dyrektorem artystycznym i dyrygentem Filharmonii Narodowej został Kazimierz Kord, który zajmował to stanowisko do obchodów stulecia Filharmonii w Warszawie w 2001r.

W latach 1979-90 stanowisko zastępcy dyrektora i dyrygenta Filharmonii Narodowej zajmował Tadeusz Strugała. Kazimierz Kord od początku swojej pracy z Orkiestrą kładł nacisk na wzbogacenie repertuaru, dzięki czemu w programie kolejnych sezonów artystycznych znalazły się nie tylko dzieła

symfoniczne, lecz również wielkie formy oratoryjne i operowe, a także wiele utworów muzyki współczesnej. Nowym przedsięwzięciem był cykl koncertów "Filharmonia Narodowa prezentuje" nagrywanych na żywo i utwalanych na płytach przez Polskie Nagrania, a także koncerty z udziałem dyplomantów Akademii Muzycznej w Warszawie. Kazimierz Kord wraz z Witoldem Lutosławskim wykreowali pomysł krótkich, kilkudniowych festiwali muzyki współczesnej, których punktem wyjścia była idea spotkania różnych dyscyplin sztuki. Pierwszy taki festiwal odbył się już po śmierci kompozytora i na jego cześć został nazwany „Forum Lutosławskiego”, kontynuowany w cyklu corocznym, następnie dwuletnim, do jubileuszowego Roku Lutosławskiego 2013.

Od 2002 do 2013 r. funkcje dyrektora naczelnego i artystycznego Filharmonii Narodowej pełnił Antoni Wit, który kontynuował trendy repertuarowe swojego poprzednika, wzbogacając je o jeszcze większą obecność muzyki polskiej, często wykonywanej przez zagranicznych artystów. Pod jego batutą zespoły Filharmonii Narodowej nagrały ponad 50 płyt, w tym prawie 40 dla wytwórni Naxos. Płyty otrzymały szereg nagród z prestiżową Grammy 2013 na czele, a ich repertuar zawiera głównie dzieła polskich kompozytorów (Karłowicz, Szymanowski, Lutosławski, Penderecki, Górecki, Kilar). Swoją kadencję zakończył występem z Orkiestrą Filharmonii Narodowej (po raz pierwszy w jej historii) na festiwalu BBC Proms w Londynie w sierpniu 2013.

Od sezonu 2013/2014 stanowisko dyrektora artystycznego, odpowiedzialnego za rozwój zespołów, kształtowanie repertuaru i dobór artystów gościnnych objął Jacek Kaspszyk. Historyczny koncert pod jego batutą z udziałem Krystiana Zimmermana podczas „Warszawskiej Jesieni” 2013 stał się jedną z kulminacji Roku Lutosławskiego (program: *Koncert fortepianowy* i *III Symfonia* Lutosławskiego) i otrzymał nagrodę „Koryfeusz Muzyki Polskiej” w kategorii „Wydarzenie”. Jacek Kaspszyk poprowadził również pierwsze w historii Filharmonii koncerty transmitowane przez Internet. Do końca 2015 Orkiestra pod jego batutą nagrała trzy płyty – dla Warner Classics: z dziełami Weinberga (2014), Brahmsa i Bacha – w orkiestracji Schönberga (2015) oraz dla Deutsche Grammophon z dziełami Chopina – solista: Ingolf Wunder (2015).

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej odbyła ponad 140 tournée na pięciu kontynentach. Występowała we wszystkich najważniejszych salach koncertowych, gorąco oklaskiwana przez słuchaczy i chwalona przez krytyków muzycznych za doskonałe, charyzmatyczne wykonania. Zespół uczestniczył również w wielu prestiżowych międzynarodowych festiwalach, m.in. w Wiedniu, Berlinie, Pradze, Bergen, Lucernie, Montreux, Moskwie, Brukseli, Florencji, Bordeaux i Atenach, w festiwalu „La folle Journée” w Nantes, Bilbao, Lizbonie i Tokio. Orkiestra Filharmonii Narodowej bierze udział regularnie w Międzynarodowych Konkursach Pianistycznych im. F. Chopina, w Festiwalach Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”, Międzynarodowym Festiwalu „Chopin i jego Europa” czy Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena. Nagrywa dla Polskiego Radia, polskich i zagranicznych firm płytowych oraz na potrzeby filmu. Od 2016 r. Filharmonia Narodowa cyklicznie transmituje wybrane koncerty przez Internet.

